

KRITERIER FOR POSITIVT DIGITALT INNHOLD, TJENESTER OG APPER FOR BARN

Verdier og påvirkning

Helt fra starten må det tiltenkte innholdet ta hensyn til følgende verdier når det gjelder hvordan innholdet kan påvirke barnet.

Vurder hvordan innholdet, appen eller tjenesten kan være:

- **Ansvarliggjørende** – gjøre barnet i stand til å føle seg trygt og så uavhengig som mulig mens det utvikler sine ferdigheter innenfor en sikker digital ramme
- **Engasjerende** – gjør barnet motivert og inspirert
- **Stimulerende** – oppmuntrer barnet til å føle seg nysgjerrig på å lære mer
- **Trygt** – gir barnet rom til å utforske den digitale erfaringen med minimal risiko

Sjekkliste

Vurder det grunnleggende

- Bestem målgruppens alder
- Definer målsettinger
- Planlegg fordelene for barnet

Gi klare og transparente målsettinger

- Ta alltid hensyn til aldersgruppen ved utforming av innhold og grensesnitt
- Ta hensyn til etablerte rammer for den aktuelle aldersgruppens utviklingsnivå (kognitive, språklige, sosiale og følelsesmessige normer), og husk samtidig at alle barn er forskjellige og at det kan være store forskjeller
- Ta hensyn til den sosiokulturelle sammenhengen

Utvikle stimulerende digitale erfaringer

- Planlegg og utform kreative, interaktive, stimulerende, innovative, underholdende og/eller pedagogiske elementer og funksjoner
- Sørg for tiltalende visuelle innslag som er riktig tilordnet og merket. Husk at grafikk, lyd (stemme, musikk og lydeffekter) og videoer kan virke sterkere enn tekst
- Ta med oppgaver og funksjoner av riktig vanskegrad, gi passende tilbakemeldinger og belønninger der det er aktuelt

Sikre anvendelighet

- Vurder hvordan man får tilgang til innholdet/tjenesten via mobilt utstyr samt via ulike plattformer, nettlesere og operativsystemer
- Påse at navigasjonsstrukturen er brukervennlig, intuitiv og tilpasset målgruppens motoriske ferdigheter og kompetanse

- Legg til rette for at brukerne ikke går seg vill på nettsiden/tjenesten/appen. De må alltid vite hvor de er, og det må finnes tydelig merkede navigasjonselementer som hjelper dem å orientere seg
- Bruk en URL-adresse og/eller et navn som lett leder barna til det aktuelle innholdet/tjenesten/appen, og som ikke fører dem til skadelige nettsted med virus og annonser dersom de skriver feil
- Bruk godt språk uten feil, og som er egnet for målgruppen
- Sørg for at barna ikke mister sporet, og at det er lett for dem å gå tilbake til hjemskjermbildet eller forrige kapittel. Gi dem mulighet til å holde rede på hvor de er (f.eks. ved å merke av et punkt i spillet/historien). Gjør det lett for et barn å finne igjen det samme innholdet hvis de har lyst til å fortsette lesingen eller spillet

Utvikle innhold og tjenester som er tilgjengelige og inkluderende

- Sørg for at det blir tatt hensyn til behovene til mennesker med funksjonsnedsettelse når det gjelder syn, hørsel, mobilitet eller kognitive aspekter når innholdet/tjenesten planlegges, utvikles og produseres sammen med alle som bidrar
- Vurder struktur, språk/tekst/tale, lyd, bilder og farger på innhold og tjenester. Sørg for at de er utformet slik at de støtter assisterende teknologi og inneholder alternative tekster/attributter

Påse at innholdet er pålitelig

- Tenk gjennom hvordan innholdet/tjenesten/appen vil følge relevante lover eller forskrifter, f.eks. når det gjelder vern av mindreårige, personvern, reklame, opphavsrett osv.
- Gi informasjon om leverandør/utvikler
- Sørg for at kontaktopplysningene er lett tilgjengelige, og svar innen rimelig tid
- Sørg for nøyaktig og pålitelig innhold som oppdateres og gjennomgås jevnlig
- Sørg for at innholdet som blir tilbudt er korrekt, oppdatert og spesifikt, der dette er aktuelt
- Gi klar informasjon til foreldre og omsorgspersoner

Påse at barnas sikkerhet blir prioritert

- Påse at innholdet ikke er skadelig for mindreårige: det skal ikke inneholde støtende materiale eller andre skadelige elementer (f.eks. pornografi, rasistisk/voldelig/fornærmende/fremmedfiendtlig innhold, bilder eller videoer)
- Kontroller at barn ikke ledes videre til upassende innhold, f.eks. eksterne nettsider eller apper med innhold som ikke er beregnet for barn
- Følg prinsippet om sikker design, og tenk helt fra starten av produksjonsprosessen på at barna skal være trygge på nettet
- Utvikle en effektiv metode for overvåking og moderering, og sørg for å ha effektive rapporteringsordninger som er enkle å finne og bruke for å få hjelp/råd, eller for å rapportere og blokkere potensielt skadelig innhold eller kontakt
- Vurder å bruke verktøy for aldersklassifisering til også å legge inn elektroniske aldersetiketter slik at foreldrefilter lettere kan evaluere innholdet/tjenesten/appen på riktig måte

Husk at barnas personvern er overordnet alt annet

- Påse at personvernlovgivningen blir fulgt
- Vær forsiktig med ikke å innhente flere opplysninger enn nødvendig

- Sørg for at informasjon om personverntiltak og -rutiner er lett synlige og har et språk eller format som passer for målgruppen og foreldrene
- Det skal fremgå tydelig dersom brukerdata blir behandlet eller det trengs godkjenning under installasjon eller bruk av appen/siden/tjenesten
- Sørg for at personopplysninger behandles konfidensielt og at det blir gjort tydelig oppmerksom på unntak (f.eks. for å dele ut en premie), og at det informeres tydelig om at dataene blir slettet i etterkant
- Dersom barn kan oppgi personopplysninger, er det viktig at de aktivt må bekrefte at foreldrene samtykker

Vær forsiktig ved utvikling av elementer i sosiale medier og kommunikasjonsfunksjoner: sosiale nettverk, chatterom, forum, gjestebøker, video-/billedelingsplattformer, meldingsfunksjoner osv.

- Følg spesifikke regler og sikkerhetsinformasjon om hvordan funksjonene skal brukes på en trygg måte dersom dette tilbys (dvs. veiledning om nettikette når man kommuniserer med andre, beskyttelse av personopplysninger, beskyttelse mot nettmobbing osv.)
- Oppmuntre barna til å be om foreldrenes samtykke før de oppretter en brukerkonto, og tenk gjennom hvordan dette kan ordnes under registreringsprosessen
- Sørg for rapporteringsmekanismer som er lette å finne og bruke (dvs. en alarmknapp, dersom barn trenger hjelp eller råd eller har behov for å rapportere potensielt skadelig innhold eller kontakt)
- Sørg for kontinuerlig og aktiv overvåkning og moderering av brukerbidrag for å sikre at alt innhold som kan være skadelig for barn, blir slettet

Hvis det er relevant, utvikle de kommersielle elementene på en ansvarlig måte: markedsføring, sponing, netthandel, kjøp i appen osv.

- Påse at lovene som regulerer markedsføring og kommersielle elementer rettet mot barn, blir overholdt
- Sørg for at kommersielle innslag, markedsføring og muligheter for netthandel er klart atskilt fra innholdet, lette å se, merket som dette og ikke upassende i forhold til barnas alder (f.eks. ingen reklame eller salg av alkohol, sigaretter, plastisk kirurgi, slankeprodukter osv.)
- Sørg for at kjøpsforslag kommuniseres åpent
- Husk at apper ikke bør gi mulighet for å bruke penger, med mindre det er på et beskyttet område og det er tydelig for målgruppen at de skal spørre en voksen om tillatelse. Ikke press barn til å kjøpe tilleggsfunksjoner
- Sørg for at de kommersielle elementene ikke begrenser brukerens kontroll over egne handlinger
- Sørg for at det er en økonomisk grense for hvor mye barn kan bruke på nettsiden/appen/tjenesten
- Sørg for at betalingsmetodene krever foreldrekontroll